

ROLUL INSTITUȚIILOR SOCIETĂȚII CIVILE ÎN ELABORAREA POLITICILOR PUBLICE LOCALE

Carolina BUDURINA-GOREACII

Cerând transparență din partea instituțiilor guvernamentale privind gestionarea afacerilor publice și respectul obligației de a răspunde în fața cetățenilor referitor la acțiunile pe care le desfășoară, instituțiile societății civile repun în discuție modalitățile de exercitare a puterii. În numeroase țări, structura ierarhică și fermă a guvernelor autocrate a dat o lovitură dezvoltării societății civile. Ea a permis funcționarilor de a lucra, de a-și îndeplini îndatoririle de serviciu fără să explice modul în care au gestionat afacerile publice [1, p.84].

Politicele publice reprezintă locul de interacțiune a cetățenilor care acționează reciproc pentru a obține un control mai mare asupra viitorului lor. Este activitatea cetățenilor care lucrează pentru binele publicului larg, activând ca un grup ad-hoc pentru păstrarea viziunii istorice sau aderarea la un forum unde se discută o problemă a comunității la un anumit nivel. Politicile publice constituie un termen folosit pentru a descrie actele legislative, deciziile etc. unui organism guvernamental. Deoarece guvernele pretind autoritate și responsabilitate (la diferite nivele) asupra unui grup mare de indivizi, acestea găsesc de cuviință să stabilească planuri și metode de acțiune pentru a guverna societatea [2, p.36].

Creativitatea instituțională și reforma procedurilor pot efectiv încuraja participarea instituțiilor societății civile la conducerea locală, fără a impune o restructurare legislativă radicală și completă. Este posibil de a inova la nivel local, de exemplu, prin crearea de consilii locale, stabilirea participării cetățenilor la planificarea și adoptarea bugetelor, la organizarea de consultări pentru planificarea dezvoltării comunității, consolidarea asociațiilor cooperative și instaurarea de dialoguri mai eficiente între localități.

În practică, implicarea instituțiilor societății civile în viața comunității generează autorităților locale un anumit număr de provocări, ele trebuind să depășească o dominație elitistă. Ele sunt confruntate cu nevoile de resurse aparent ridicate într-un proces de decizie deschis tuturor.

De asemenea, actorii influenți ai comunităților locale trebuie să identifice principalii parteneri și să întrețină un dialog mai eficient și continuu cu interlocutorii lor. Cu regret, deseori se întâmplă că membrii cei mai influenți ai comunității sunt cei care ocupă posturi de conducere, în care, în pofida rolului lor de a expune cu claritate preocupările grupurilor vizate, aceștia au tendința să-i lase la o parte pe cei mai defavorizați.

Etapa următoare pentru comunitățile locale constă în a găsi un echilibru între responsabilitățile organelor reprezentative oficiale ale guvernării și cerințele instituțiilor societății civile. Colaborarea a devenit forma cea mai populară a relațiilor; definind obiectivele și scopurile comune și punându-se de acord în mod colectiv asupra strategiilor și planurilor de acțiune, instituțiile societății civile și comunitățile locale creează împreună relații de colaborare în diferite domenii politice. Pentru a reuși, este indispensabil să se depășească dihotomia între societatea civilă și guvern și să se concentreze asupra elementelor interdependente.

Totuși, implicarea locală a instituțiilor societății civile nu se aplică în mod unic politicilor și proceselor. Pentru ca ele să funcționeze, anumite valori participative esențiale trebuie să le susțină. Autonomizarea implică promovarea de norme și valori civice care pun accentul pe sensul calității de cetățean.

Astfel, participarea instituțiilor societății civile la elaborarea politicilor publice este o condiție indispensabilă pentru a depăși sfidările dezvoltării locale și nu numai. Astfel, în acest proces, reprezentanții instituțiilor societății civile și ai autorităților publice ar trebui să promoveze următoarele valori în procesul de cooperare:

- *Activism civic și implicare.* Prin activism civic, în acest context, se subînțelege participarea din proprie inițiativă a cetățenilor la viața publică și la procesul de soluționare a problemelor în cadrul comunității locale, ceea ce reprezintă o componentă esențială a unei societăți democratice. Autoritățile publice susțin activitatea civică prin crearea unui cadru legal favorabil, prin informarea opiniei publice despre activitățile lor, prin implicarea instituțiilor societății civile în procesul de elaborare și implementare a politicilor publice.

- *Parteneriat.* Parteneriatele dintre instituțiile societății civile și autoritățile publice permit implicarea activă și stabilirea responsabilităților, astfel încât problemele din societate să fie soluționate cât mai eficient. Funcționarea instituțiilor publice în mod transparent creează și cultivă mai mare încredere a cetățenilor și reconfirmă legitimitatea acestora. Autoritățile publice înțeleg importanța implicării instituțiilor societății civile în soluționarea problemelor

comunităților locale, contribuind la dezvoltarea mecanismelor de colaborare existente.

• *Responsabilitate, transparență și răspundere.* Acționând în interesul public, atât instituțiile societății civile, cât și autoritățile publice manifestă deschidere, responsabilitate și răspundere pentru activitățile desfășurate și pentru utilizarea resurselor [2, p. 45].

Pașii și măsurile de încurajare a implicării instituțiilor în afacerile publice directe, în procesul de elaborare a politicilor publice și gestionarea afacerilor locale sunt:

– promovarea dialogului dintre instituțiile societății civile și reprezentanții locali prin organizarea de conferințe, seminare sau construirea unei pagini web bine puse la punct etc.;

– înțelegerea, prin intermediul sondajelor și al discuțiilor, a punctelor forte și slabe ale diferitelor instrumente de participare a reprezentanților instituțiilor societății civile la procesul de elaborare a politicilor publice;

– introducerea, sau dacă este necesar, îmbunătățirea legislației/reglementărilor care prevăd petiții/moțiuni, propuneri și sesizări înaintate de reprezentanții instituțiilor societății civile autorităților locale;

– dezvoltarea mecanismelor sistematice de feedback, pentru a implica instituțiile societăților civile în evaluarea și îmbunătățirea conducerii locale;

– asigurarea ca participarea directă să aibă un impact real asupra procesului de elaborare a politicilor publice, astfel ca cetățenii să fie bine informați despre impactul participării lor și să poată vedea rezultatele tangibile [3, p.59].

Deoarece o democrație sănătoasă depinde de o societate civilă puternică și dinamică, instituțiile societății civile, în acest sens, au un rol central în procesul de elaborare a politicilor publice, în special cele care apară interesele cetățenilor de rând, dar și ale grupurilor sociale defavorizate. În același timp, în ultimii ani, instituțiile societății civile depind de agențiile de dezvoltare și instituțiile statale, astfel punând în pericol eficacitatea lor. Credem că avem nevoie de o înțelegere profundă organizațională și politică a modului în care societatea civilă să înțeleagă pe deplin atât oportunitățile pe care le poate oferi în dezvoltarea comunității locale, dar și coordonarea acestor activități cu organele de decizie (condiție indispensabilă în atingerea unor indicatori de performanță în dezvoltarea locală).

Referințe:

1. BIRNBAUM, K. Civil society and government policy in a new Europe. In: *The World Today*, London: Chatham House, 1991, vol. 47, no. 5, May, p. 84-85.
2. *Civic engagement in Public Policies: a Toolkit*. United Nations, New York, 2007, p. 36-46.
3. SHARPE, M., ARMONK, E. *Public Policy making*. New York, 2001, p.58-60.